

Hodnocení diplomové práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Jana Malá

Název práce: Volnočasové aktivity dětí v dětském domově

Vedoucí práce: PaedDr. Monika Žumárová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Leona Stašová, Ph.D.

Téma práce lze vnímat jako zajímavé a dobře nastavené ve vztahu ke studovanému oboru. Avizovaným cílem této diplomové práce je „shrnout teoretická východiska možnosti volnočasových aktivit dětí v dětských domovech a následným výzkumným šetřením zmapovat a analyzovat způsoby a možnosti trávení volného času v dětském domově v Semilech a ve Vrchlabí“ (str. 8). Cíl práce je tak pojat poměrně široce. Je škoda, že autorka v úvodu neuvádí konkretizaci řešení tohoto tématu v současné odborné literatuře a výzkumu, vyjádření se omezuje pouze na konstatování, že téma je již dobře zpracováno. Nabízí se proto též otázka, v čem spočívá inovativnost přístupu autorky k řešení tématu.

Zaměření práce:

Práce je zaměřena teoreticko-empiricky; autorka v úvodu vysvětluje motivaci k volbě tématu. V teoretické části je věnován prostor problematice volného času, jeho vymezení, funkcím a pedagogickým souvislostem práce s volným časem. Druhá kapitola se věnuje volnočasovým aktivitám. Zde by čtenář mohl očekávat ještě kapitolu věnovanou specificky dětským domovům v kontextu volnočasových aktivit, které nabízejí, a možnostem, které v této oblasti má. Autorka se problematice věnuje pouze v jednom krátkém odstavci při vyjmenovávání dalších institucí, které nabídku volnočasových aktivit pro mladé jedince realizují. Třetí kapitola vymezuje období adolescence a dospělosti. V kontextu dalších kapitol i celkového nastavení tématu je však otázkou, proč právě období dospělosti (i když v textu je zmínka, že kvůli empirickému šetření) a ne období dětství? Právě období dětství lze totiž vnímat jako období, v němž je úloha volného času a jeho trávení velmi formativní. Argumentaci pro uvedení charakteristik dospělosti (nikoliv charakteristik dětství) vnímám jako ne zcela dostatečnou.

Empirické šetření: Empirická část si klade za cíl analyzovat volnočasové aktivity, které klienti dětského domova realizují/realizovali ve vztahu k jejich dopadu do dospělosti. Autorka zvolila k realizaci šetření kvalitativní strategii a výzkumné rozhovory. Vzhledem k dále použitým skupinám respondentů (adolescenti žijící v DD, dospělí bývalí klienti DD a vychovatelé DD) by však bylo vhodnější formulovat trochu jinak výzkumné otázky, aby tak svým záběrem pokryly všechny skupiny a tematický záběr. Chvályhodné je jistě uvedení kontextových informací v podobě představení obou dětských domovů, v nichž bylo šetření realizováno. V empirické části lze cítit určitou tendenci ke kvantitativnímu uvažování (např. str. 46, 58, aj.). Výsledky šetření zůstávají spíše v deskriptivní rovině. Objasnění by si zasloužilo také to, jakou metodu zpracování kvalitativních dat autorka využila.

Využitelnost pro praxi: perspektivní

Rozsah práce je hraniční, ale odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce.

Práce s odbornými zdroji:

Citované prameny jsou aktuální, většinou tuzemské. Na str. 36 chybí odkaz na literaturu, jinak je patrná snaha o důsledné odkazování na použité zdroje.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce:

Text je psán srozumitelným jazykem, nalézt lze pouze drobné stylistické či jazykové neobratnosti (např. str. 58). Jeho formální stránka je poznamenána příležitostnými chybami či překlepy (např. str. 11, 14, 17, 20, aj.).

Cíl práce byl naplněn. Práce přináší zajímavé téma, jehož inovativnost a hloubka zpracování však zůstávají spíše v méně rozpracované rovině. Výsledky empirického šetření jsou převážně deskriptivní povahy, proces kódování a kategorizace dat zůstal neobjasněn. Metodologicky tedy není kvalitativní analýza zcela pevně uchopena. Přes tuto skutečnost však výsledky přinášejí zajímavé podněty pro pedagogickou praxi. Zatím neosvětlené momenty textu budou jistě dobře ujasněny u obhajoby a text tak bude možné úspěšně obhájit.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. V textu je pochvalně vnímána spolupráce s DD Semily vzhledem k osobnímu vztahu autorky k této instituci, není však zcela jasné, zda byl problém s navázáním kontaktů s respondenty ve Vrchlabí. Byla spolupráce s dotazovanými v této instituci složitější?
2. Jaké nové poznatky přináší empirické šetření?
3. Jak si vysvětlujete v textu uvedený fakt, že žádné z dětí v DD Semily neuvedlo jako svoji oblíbenou aktivitu sledování televize nebo PC? (str. 48)
4. V úvodu práce je uvedeno, že „oblast volného času dětí v dětském domově je dobře zmapována a touto problematikou se zabývá mnoho závěrečných prací i výzkumů v České republice.“ Můžete uvést konkrétní příklady?
5. Na str. 38 je uvedeno, že se jedná o děti a mladistvé, vymezena je však věková kategorie 15 – 19 let. Z tohoto úhlu pohledu by měla být řeč pouze o mladistvých. Zřejmě jde o chybu v textu.
6. K diskusi by mohlo být zařazení sportu do kategorie pouze kolektivních volnočasových aktivit. Není i sport individuálním zájmem? Jak jsou chápány kolektivní zájmy a individuální zájmy v kontextu DD?

Datum: 9. 4. 2016